

SLOVENSKI NAROD

1. maja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a 2 D, do 100 vrt 20 p, večji inserati petič vrt 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Postnina plačana v gotovini.

Ugodna ureditev vojnih dolgov Ameriki

Višina dolga je določena na 51 milijonov dolarjev. — Plača se v 62 letih. — Povprečna obrestna mera 1 %. — Izredno ugodni plačilni pogoji.

— Beograd, 4. maja. Iz Washingtona je prišlo s prva kratko poročilo, da je med našo delegacijo in ameriško komisijo za dolge dosegel sporazum glede ureditve plačila našega vojnega dolga Združenim državam Severne Amerike.

Sedaj je prispelo daljše poročilo, ki navaja glavne plačilne pogoje. Jugoslovenska delegacija, kateri načeluje naš poslanik v Londonu g. dr. Gjurčič, je dosegla pri pogajanjih najpovoljnejše pogoje za izplačilo dolga.

Po najnovejših poročilih znaša celokupni naš dolg 51 milijonov dolarjev.

Dolg se ima odplačati v 62 letih, kakor je to dovoljeno tudi državam, dožnicam Amerike. Za prvih 12 let ni določenih nikakih obresti, letni amortizacijski obrok znaša 200.000 dolarjev. Obrestna mera se po 12 letih stopnjuje od 1 osminke odstotka do največ 3 in pol odstotka za zadnjih 20 let, povprečno torej po 1 odstotek na leto.

Ameriška komisija je upoštevala gospodarski in finančni položaj naše države, ki je med svetovno vojno največ trpela. Pogodba o ureditvi dolga bo še v tem zasedanju predložena senatu v odobrenje.

Odločilne ure za vlado g. Uzunovića

Beograd se zopet oživlja. — Napeto pričakovanje jutrišnje seje Narodne skupščine. — Nov radičevski incident.

— Beograd, 4. maja. Po treh dneh splošnega političnega miru je danes politična javnost zopet oživela. V Beogradu vlada sedaj največje zanimanje za jutrišnjo sejo Narodne skupščine. Dnevni red te seje je sicer malo važen (v razpravi so poročila odbora za pritožbe in prošnje), toda v ospredju je kardinalno vprašanje, ali uživa sedanja vlada g. Uzunovića zaupanje zbornične večine, to je narodno-radikalne stranke in HSS. V skupščini so danes tudi razširile vesti, da je g. Nikola Pašić privolil v to, da se vlada g. Uzunovića vzdrži na krmlju. V tem oziru je značilen članek režimskega »Vremena«, ki trdi, da g. Uzunović ne bo prostovoljno odstopil, da se hoče za vsako ceno vzdržati na krmlju dotlej, dokler ga ne strmojavlj Narodna skupščina, da tako prenese vso odgovornost za nadaljnje posledice na druge faktorje.

V notranjem ministru in v beogradskih listih je izvala izjava državnega podtajnika dr. Ivana Pernara o naši dinastiji mučen vtis in veliko ogorčenje. Današnja »Politika« pravi, da ne more te izjave točno reproducirati, ker bi bila po novem tiskovnem zakonu zaplenjena. Dr. Ivan Pernar je v prisotnosti predsednika HS kluba Toma Kovačevića poročal na konferenci v Brodu ob Savi o politični situaciji ter je baje na nedelikatni način označil razmerje HSS do dinastije. Danes državni podtajnik dr. Pernar prekljuje to izjavo ter navaja v opravičilo svoje postopanje med svetovno vojno in kot priča na konferenci prisotnega Toma Kovačevića. Vest o tej izjavi so po Pernarjevem zatrdilu razširili v javnost elementi, ki niso bili zadovoljni s sklepi konference.

Pašić napoveduje zmernejšo taktiko

Izredno zanimive izjave v današnji »Politiki«. — Omiljenje napadov Krste Miletića. — Zaupnica dr. Ninčiču in dr. Srskiću.

— Beograd, 4. maja. Današnja »Politika« objavlja daljši intervju svojega sotrudnika s šefom narodno-radikalne stranke g. Nikolo Pašićem. Izjava je izredno previdna, sestavljena, a kljub temu važna in zanimiva.

Na sotrudnikovo vprašanje, ali pride še do nadaljnjih izključitev v narodno-radikalni stranki, je g. Nikola Pašić naglašal, da je prava disciplina v stranki bistvena in glavni pokoj za uspešno delovanje stranke ter za nadaljnji obstoj celokupne strankine organizacije. Samo z disciplino se morejo doseči dobri rezultati. Čestokrat majhne vojske, a disciplinirane, porazijo in potolčejo velike nedisciplinirane vojske. Narodno-radikalni stranki je potrebna disciplina. Dovoljena je sicer diskusija o vseh glavnih vprašanjih, toda treba je pri tem upoštevati interese stranke. Mogoča so razna stališča o kaki stvari, ni pa dovoljena osebna politika posameznih članov proti radikalni stranki.

Sotrudnik je pripomnil: »Zadnji čas so časopisi pisali, da aktivni radikalni ministri zlorabljajo kraljevo ime!«

G. Pašić: »Vem za to samo iz listov. Ne verujem, da bi kak aktivni radikalni minister šel v borbi tako daleč, da bi v njo vličil vzvišeno ime našega vladarja. Če je to res, potem je potreba, da se mora tako osebo izključiti iz stranke. Zlorabljanje krone v strankarske namene tudi ni v interesu države.«

P. Nikola Pašić je nato, v prepričanih in iskrenih besedah omenjal zasluge dinastije Karagorgjevičev za našo unifikacijo. Sam ima globoko spoštovanje do našega kralja.

Sotrudnik: »G. predsednik, ali vam je mogoče znano, da je bivši minister govoril o potrebi izključitve ministrov dr. Ninčiča in Bože Maksimovića?«

G. Pašić je med drugim na to pripomnil: »Ne vem, kdo podcenjuje delo zunanjega ministra dr. Ninčiča. Ni poudarja, da bi se proti njemu nastopalo. Ne morem si kaj, da ne izjavim, da je bil g. dr. Ninčič vedno, moj dober sotrudnik in v zunanji politiki ter je ostal na svojem polju na mojo plemenito zahtevo. Ne morem zato odobravati napada na njegovo osebo.«

Na sotrudnikovo vprašanje, kako misli o notranjem ministru g. Boži Maksimoviću, je g. Nikola Pašić zmalaj z rameni ter odklonil vsak odgovor.

Glede ministra dr. Milana Srskića pa je g. Pašić kratko, dejal: »On uživa moje popolno zaupanje!«

Izjavo g. Pašića politični krogi danes najživahneje interpretirajo. Splošno prevladuje mnenje, da Pašić želi, da se odstranijo vse osebne difference in da ob enem skuša omiliti napade Krste Miletića na zunanjega ministra dr. Ninčiča. Mnenje je, da sta se g. Nikola Pašić in zunanji minister dr. Ninčič pobotala, dočim je stvar z notranjim ministrom Božo Maksimovićem precej delikatna in ni izključeno, da pride med Pašićem in njim do konflikta odnosa, da bo sledila Maksimovičeva izključitev iz stranke.

Glavni odbor SDS

70. shod Svetozarja Pribičevića.

— Beograd, 4. maja. Danes ob 11. do pol dne je sestel v poslanskem klubu glavni odbor SDS. Seji prisostvujejo vsi člani glavnega odbora. Slovenijo zastopajo posl. dr. Gregor Zerjav, posl. dr. Ljudevit Pivko in dr. Koderman. Glavni odbor je priredil viharne ovacije načelniku Svetozarju Pribičeviću, ki je imel večeraj popoldne v Banatu svoj 70. politični shod.

Na potu iz Novega Sada na zborovanje so g. Pribičeviću po vseh krajih prirejali kmetje manifestacije. V Čurugu je g. Pribičević ob 11. dopoldne z ozirom na mnogoštevilno zbrano množico priredil spontan politični shod, na katerem je pojasnjeval najnovejšo politično dogodek ter obenem v glavnih obrisih očrtal program SDS. V Novem Bečuju se je shod vršil ob 15. Med viharim odobravanjem je g. Svetozar Pribičević očrtal dogodek v narodno-radikalni stranki ter opisal nastop Krste Miletića proti zunanjemu in notranjemu ministru. Radikalni so razbili Narodni blok, sedaj pa stoji radikalna stranka sama pred razkolom.

Pristopajte k Vodnikovim družbi!

Ustanovitev nove trojne antante

Francija, Anglija in Italija bodo sklenile novo Veliko antanto. — Zbližanje med njimi v polnem teku. — Italija dobi proste roke na Balkanu.

Pariz, 4. maja.

Prvotna domnevanja, da bo imela berlinska pogodba, sklenjena med Rusijo in Nemčijo, globok odmev in značilne posledice v mednarodni politiki, zlasti v evropski, se danes čimbolj potrjujejo. Pričakovati je važnih sprememb, čeprav oficijelno naglašajo, da ostane politika, započeta v Locarnu, še nadalje neizpremenjena. V Parizu in v Londonu se pojavlja nezaupanje napram Nemčiji in resno dvomijo, da ne obstoja kakšna tajna pogodba v nemško-ruske zvezi. V tem oziru je treba ugotoviti zadnji čas tesnejše zbližanje med Francijo in Anglijo.

Na drugi strani je opaziti v Rimu živahno diplomatsko delovanje in napovedujejo nove orientacije. Splošno so prepričani, da prične g. Mussolini z inicijativo, da se ustvari nov sporazum, v katerem bi zavezala Italija mesto Rusije v starem sporazumu, ki je bil sklenjen med Anglijo, Francijo in Rusijo pred vojno. Ustvarjen bi bil nov trojni sporazum. Težnja rusko-nemškega bloka se občuti ravnotako močno na Brennerju, kakor ob Reni. Ustvarjajo se pogoji za intimo sodelovanje obeli dveh latinskih držav. Italija uvideva sama, da bi njene zahteve po francoski posesti v Sredozemskem morju lahko res izzvale mednarodne komplikacije.

Ravnatoko neuspeh Rima, da bi s pomočjo Jugoslavije ustvaril močno barijero proti nemški nevarnosti, silil rimsko diplomacijo, da se obrne do Pariza. V tem oziru je značilen poset akademika in bivšega ministrskega predsednika Barthou-a v Rimu. Ta poset daje povod za manifestacije italijansko-francoskega prijateljstva v času, ko je g. Briand v francoskem parlamentu s simpatijo in pomirljivostjo govoril o Italiji na veliko iznenadenje levičarskih poslancev.

Nič manj ni karakterističen govor predsednika rimskega senata g. Tittonia v prilogi prijateljskih francosko-italijanskih odnosov.

Francoski politični krogi so prepričani, da bi novi trojni sporazum predstavljal sigurno garancijo za ohranitev miru v Evropi.

Glede balkanskih držav so v Parizu mnenja, da se balkanskim državam ni treba vznemirjati radi Italije, ki skuša razširiti svojo fašistovsko ekspanzivnost in imperijalizem na Balkan in bližnji Vzhod. Gotovi balkanski diplomati niso tako optimistični, kakor je Pariz, ter izražajo bojazen, da ni izključena možnost, da bi Francija radi sodelovanja z Italijo žrtvovala Balkan fašistovski imperijalizmu, ker Francija želi, da Italija ni interesirana na francoskih kolonijah.

Izbruh splošne stavke v Angliji

Zadnja sinočnja pogajanja so ostala brezuspešna. — Pričenja se borba na življenje in smrt. — Parlament odobril izjemno stanje. — Brezposelni v boju proti stavki.

— London, 4. maja. Rezultat o glasovanju glede generalne stavke je bil obljavljen ogromni množici, zbrani pred parlamentom. Radi lepega vremena so se zbirale silne mase delavstva pred parlamentom in na Downing Streetu. Opaziti je, da bolje situirane družine v velikem številu odhajajo v Pariz in kontinent. Viktorina postaja nudi neobičajno živo sliko. Meščanstvo je ostalo mirno, v gotovem oziru apatično. Upajo, da bodo tisoč in tisoč brezposelnih, ki se javljajo za delo, mogli preskrbovati in vzdrževati najmanjši promet. Odbor londonske tržnice je izjavil, da se proglasijo cene živilijskih potrebščin za stalne in da se ne smejo zvišati. Na londonski borzi so vsi efekti oslabili, promet je minimalen.

Vsa pristanišča so dobila nalog, da ustavijo vsak izvoz premoga. Parniki, ki se nahajajo na odprtem morju, so bili radiografsko pozvani, da se nemudoma vrnejo v domača pristanišča.

Vlada je organizirala armado prostovoljnih delavcev, s pomočjo katerih bo vzdrževala javni promet. V zunanjem ministru, kjer posluje urad za zbiranje delavcev, se vsako uro prijavlja povprečno po 400 brezposelnih delavcev.

— London, 4. maja. Sinoči ob 19. je bilo objavljeno tole poročilo:

»Ker so se definitivno zvele pogajanja z vlado, je generalni svet Zveze strokovnih organizacij izdal vsem organizacijam, da ima o polnoči pričetki generalna stavka.«

Ministrski predsednik Baldwin je z največjo naglico ob 20. sklical še konferenco lastnikov rudnikov in zastopnikov rudarjev, da bi se zadnji trenutek prepričala stavka. Njegov poskus ni uspel.

— London, 4. maja. Generalna stavka je pričela danes točno o polnoči. Jutranja slika je že nekoliko spremenjena. Časopisi ne morejo več redno izhajati. Kmalu po polnoči je izšel prvi jutranji list, ki so ga po ulicah povsod hitro razprodali. Poročilo, da je izbruhnila stavka, je bilo povsod sprejeto z največjo mironostjo.

Tragičen vtis je večeraj nudila poslanska zbornica. Vsi govorniki so skušali v svojih izjavah odvrniti od sebe odgovornost za težke posledice generalne stavke ter so obžalovali, da niso mogli kljub svoji mironostnosti odvrniti stavke. Baldwin in Churchill sta izjavila, da nista mogla pregovoriti lastnikov rudnikov, da prekličeta svoj sklep glede izprta delavcev. Delavska voditelja Thomas in MacDonald sta v zbornici izjavila, da so rudarji sami zahtevali generalno stavko in pozvali druge delavce, da v znak solidarnosti z njimi stavkajo. Predsednik zveze rudarjev Williams in voditelj rudarjev Smiths sta označata v parlamentu kot povzročitelja stavke.

Vlada je večeraj odredila nadaljnje varnostne odredbe v svrhu vzdrževanja javnega reda in miru in v svrhu preskrbovanja mesta z živili. Trgovci z živili so bili pozvani, da ne prodajajo v velikih količinah osebam, ki skušajo živila nagoniliti.

Včeraj ves dan so se vpisovali za delo brezposelnih. Registrski urad je bil direktno oblegan. Prijavljenih je bilo več stotisoč prostovoljnih delavcev, ki so odločno prevzeli vsako delo. Organizirani stavkujoči delavci so ogorčeni ter te delavce označajo kot »stavkokaze«. Brezposelni stavkujoči odgovarjajo, da radevolje prevzemajo delo, ker ne priznavajo organizacij, ki so jih popreje kot brezposelne izključile.

Po vsej Angliji se obenem prijavljajo meščani za pomožna dela. Ponekod se že pojavljajo simptomi terorja. Časopisni stavci so popolnoma ustavili vsako delo. »Evening Standard« je hotel pričeti daljše poročilo, kako se brezposelni v trumah javljajo na delo in je obenem pričel tudi delavsko statistiko. Strojni stavci so izjavili, da bi to poročilo slabo vplivalo na razpoloženje stavkujočih ter so zahtevali skrajne poročila. Redakcija in tiskarna sta to odklonili, na kar so stavci zapustili delo. Z veliko zamudo je »Standard Evening« vendar izšel. List je bil v hipu razprodan.

— London, 4. maja. Jutranji listi so danes izšli z velikimi zamudami. Vlada je izdala nove proglase, v katerih se poziva meščanstvo na mir, obenem pa se objavljajo stroge kazni za vsak poskus motenja javnega miru in reda.

— London, 4. maja. Poslanska zbornica je sinoči s 308 proti 108 glasovom odobrila od vlade predložene izjemne odredbe povodom izbruha generalne stavke. 200 poslancev se je glasovanja vzdržalo. Zbornica je bila nato odgojena.

— London, 4. maja. Z ozirom na to, da so pogajanja zadnje uro ostala brez uspeha, je Zveza železničarjev odredila, da se vsi železniški promet točno o polnoči ustavi.

Angleška kraljevska dvojica se je vrnila iz Windsora v London. Princ Waleski je bil brzojavno pozvan iz Biarritza v London.

— Berlin, 4. maja. Zveza rudarskih organizacij je izdala poziv na vse nemške rudarje, da se solidarizirajo v boju angleških rudarjev in da preprečijo vsak izvoz premoga v Anglijo. Stvar angleških rudarjev je tudi stvar nemškega rudarja.

— London, 4. maja. Moskovska internacionala strokovnih organizacij je izdala poziv vsem komunističnim organizacijam, da prihitijo na pomoč stavkujočim v Angliji.

Jugoslovenska vojska in vesesokolski zlet

— Beograd, 4. maja. Ministrstvo vojne in mornarice je ukrenilo že vse potrebno, da se omogoči naši vojski udeležba na VIII. vesesokolskem zletu v Pragi. Določeno so za to primerne vaje s puškami. Poseben oddelček mornarice, 80 po številu, bo na vesesokolskem zletu izvajal krasne vaje z vesli. Na zletu bo tudi vojska akademija zastopana po 50 gojencih Sokolih, ostali oddelki odposlajo v Prago 150 vojakov, največ pa jih odposlje 21. pešpolk, ki pri nas nosi ime »Čehoslovski«. Naša vojska bo v Pragi gost 48. »jugoslovenskega« pešpolka. V Pragi ostane naša vojska osem dni.

KRALJ POTUJE V PARIZ IN LONDON

— Beograd, 4. maja. Listi javljajo, da namerava kralj Aleksander I. kmalu po sestanku narodne skupščine in ko se razčisti sedanjí politični položaj odpotovati v spremstvu zunanjega ministra dr. Ninčiča v Pariz in London. Poset bi bil oficijelnega značaja.

KRIZA POLJSKE VLADE

— Duml, 4. maja. Listi javljajo iz Varšave, da namerava danes podati svojo ostavko ministrski predsednik grof Skrzynski. Kot njegovega naslednika omenjajo bivšega avstrijskega namestnika v Galiciji grofa Bobrzyńskiego.

AMNESTIJA NA GRŠKEM

— Atene, 4. maja. Povodom velikonočnih praznikov je predsednik republike Pangalos pomilostil vse oficirje, ki so bili obsojeni na večletno ječo radi vojaškega upora v Solunu.

PONAREJANJE SOVJETSKIH ČERVOŃCEV

— Berlin, 3. maja. Denarni zavodi sovjetske Rusije odklanjajo sprejem sovjetskih červoncev. Tudi kreditni zavodi v Berlinu, ki imajo zveze z Rusijo, odklanjajo jo sprejem teh bankovcev. Kreditna banka za zavod ne sprejema červoncev v takojšnje plačilo, marveč jih pošilja v Moskvo, kjer šele ugotove njih original. Kakor javljajo iz Moskve, je sovjetska vlada prišla na sled ogromnemu ponarejanju sovjetskih bankovcev. Z ozirom na to sovjetski denarni zavodi odklanjajo sprejem teh bankovcev.

MEDNARODNA GOSPODARSKA KONFERENCA

— Zeneva, 2. aprila. Zasedanje pripravljene komisije za mednarodno gospodarsko konferenco je končano. Prihodnje zasedanje se vrši v mesece novembra.

UGODNI AMERIŠKI

PLAČILNI POGOJI FRANCIJI

— Pariz, 2. maja. Ministrski predsednik je podal novinarjem pojasnila glede washingtonske pogodbe, s katero je rešeno vprašanje francoskega dolga ameriškim državam. Ameriška vlada je upoštevala francoske predloge in je končno uspešno izjednatiti politične in trgovske dolge. Svota prvotnega dolga od 4221 milijonov je zmanjšana na 4025 milijonov. Odplačilo dolga je zvezano z Dawesovim načrtom o plačilu nemških reparacij. Franciji je sploh uspelo dobiti najpovoljnejše pogoje od Amerike, kakor jih ima Anglija.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Lesni trg: Malo ponudb in malo po-
vpraševanja.

Zitni trg: Malo ponudb in malo po-
vpraševanja.

2½% dr. renta za vojno škodo 318, 320; 7% invest. pos. iz l. 1921 76,50, 78; Celjska posojilnica d. d. 192, 103, 193; Ljubljanska kreditna banka 175; Merkantila banka 100, 105; Prva hrvaška štedionica 868, 872; Kreditni zavod 165, 175; Slavonska banka 50; Strojne tovarne in livarne 90; Trboveljska premogokopna družba 348, 358; Zdržene papirnice 100; Štir d. d. 101, 102, 102; 4½% kom. zad. dož. bke 20, 22; 4½% zast. l. kr. dož. bke 20, 22.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Curih 10,95625—10,99625, Pra-
ga 167,91—168,91, Newyork 56,562—56,867,
London 274,98—276,18, Trst 226,77—227,97,
Berlin 13,51—13,55, Dunaj 900,75.

Jugobanka 97½, 98, Prašedionica 807½
do 72,50, Trboveljska 345—350, Union,
paromlin 305—330, Vevče 100.

INOZEMSKA BORZZ.

Curih: Beograd 9,11, Pariz 16,90, Lon-
don 25,085, Newyork 516,875, Milan 20,74,
Praga 15,3025, Dunaj 73,025.

Trst: Beograd 43,95—44,02, Pariz 81,40
do 81,70, London 120,90—121, Pariz 74,20
do 74,60, Newyork 24,90—24,98, Curih
42,50—483, Dunaj 350—355.

Jernej Andrejka - Livnogradski

Danes jutraj je umrl v Ljubljani podpolkovnik v p. Jernej Andrejka-Livnogradski v svojem 76. letu. Rojen je bil leta 1850, v Dolenjah v občini Rovi, študiral je gimnazijo v Ljubljani, potem dovršil kadetno šolo v Inomestu ter služboval do majorskega čina pri domačem 17. pešpolku polnih 25 let, nato pa je bil premeščen k cesarski gardi na Dunaju, kjer je stopil leta 1909 v pokoj.

Od leta 1919. je živel pri svojem sinu v Ljubljani. Pred 6 meseci mu je umrla soproga; njena smrt je upognila tudi njegovo sicer korenjaško naravo. Kot mlad oficir pri 17. polku se je udeležil okupacije Bosne in Hercegovine in takrat se je že čutil s svojimi slovenskimi fanti eno. Vsi so ga vzljubili radi njegove dobrote in ljubezni do svojega rodu, katere ni nikdar v svojem življenju zatajil, tudi ne v trenutkih, ko je šlo za njegovo korist, ne na vplivnem mestu pri cesarski gardi na Dunaju, ker je vedno s ponosom poudarjal, da je Slovenec.

Branil je vedno svoje slovenske fante pri četih ter imel zanje tudi pozneje odprto srce; na Dunaju pa je neumorno deloval za svoj narod, pomagal in posredoval za slovenske rojake, kjer je mogel, tako da so ga imenovali splošno neizvoljenega in neplačanega slovenskega poslanca. Marsikateri dijak na dunajski univerzi, ki je danes na ugodnem mestu, se ga bo morda spominjal, kajti vrata hiše Jerneja Andrejke na Dunaju so bila vedno odprta Slovincem, ki so iskali pomoči.

Mnogo je storil za svojo rojstno občino na Rovi; šola, vodovod in dru-

go institucije so njegovo delo, ali pa so se napravili po njegovi iniciativi in podpori. Rovska občina ga je zato imenovala že leta 1898 za svojega častnega občana.

Kot mlad oficir je pisal tudi svoje vojaške spomine. Marsikatera vesela in žaljiva črtica je razveselila čitatelje »Ljubljanskega Zvona« in »Slovenskega Naroda«, pri katerih je sodeloval.

Posebno so ugajale črtice iz vojaškega življenja, ki jih je pričel pisati od leta 1895, naprej. Od njih naj omenimo »Tri dni in noči na sprednjih postojankah« in »Sveti večer v roparskem brologu«.

Najbolj razširjena in priljubljena pa je bila njegova knjiga »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini«, ki jo je izdala Mohorjeva družba leta 1904. In 1905. V tej knjigi je bila utelešena cela ljubezn pisateljeva do domovine, do slovenskih fantov, kojih govorico in mentaliteto je tako srečno pogodil, da se je knjiga priljubila narodu tako kakor malokateri druga. Ni bilo kmečke hiše v Sloveniji, ki bi jo ne bili z zanimanjem in veseljem brali in tudi — hranili.

Ob njegovi krsti se spominja danes s hvaležnostjo slovenski narod svojega vojaškega narodnega pionirja iz težkih časov.

Bodi mu lahka zemlja v njegovem rojstnem kraju, kamor preplejejo pokojnikov zemske ostanke, obiskovalci njegove grobnice pa naj se spominjajo, da počiva tam redki slovenski oficir, ki je celo svoje življenje samo pomagal svojemu narodu, vojak-dobrotnik in pisatelj »slovenskih fantov«.

«Boris Godunov», v petek »Rigoletto« in »Povratek«. Dosedanja predstava so bile vse razprodane, dani je spilitko gledališče največje v naši državi.

Cankarjeva proslava v dramskem gledališču v Ljubljani

V soboto 8. t. m. ob 8. zvečer priredi Društvo slovenskih književnikov v ljubljanskem dramskem gledališču Cankarjevo proslavo s zelo pestro vsebino. Program je sledeči:

Uvodne besede govori dr. Izidor Cankar.

Odlomki iz »Krizantem«: France Koblar. Dialog Jacinte in Petre iz »Pohujšanja v dolini Sentfiorjanske«. Otten Zupančič.

Pesmi iz »Zgodbe iz doline Sentfiorjanske«: Vida Jerajeva.

Martin Kacur, pridiga v Blatnem dolu: Fr. Ka. Finžgar.

Lepa Vida I. dejanje: Lepa Vida: Mila Saričeva, mati: Vida Jerajeva, Poljanec: Fran Albrecht, Mrva: Otton Zupančič, Dioniz: Josip Vidmar, Damjan: Fr. Ka. Finžgar.

Tri pesmi: dr. Igo Gruden.

Skodelica kave: Josip Vidmar.

Anastasis von Schütz: Fran Albrecht. Podoba iz sanj: Fr. Ka. Finžgar.

Kakor je razvidno iz sporeda, obeta biti Cankarjeva proslava nekaj izrednega. Obistnoto opozarjamo, da si pravočasno prebrskaj vstopnice, ker je pričakovati, da bo gledališče docela razprodano.

Delavska akademija

Združeni delavski pevski zbori v Ljubljani so priredili na predvečer proslave 1. majnika v Unionsko akademijo, na kateri so nastopili: Delavsko glasbeno društvo, Pevsko društvo »Cankar« ter »Grafika« najprej v skupnem nastupu pod vodstvom g. Gröbminga. Ako bi ta skupni nastop imel še par dobrih tenorjev, pa bi se smel pokazati par povsodi. Zapel je Scheuev »Delavski pozdrav« tako vzgledno, da bi skoro ne verjel, da so ti pevec imeli samo eno skupno vajo. Morda bi si vsi ti delavski pevski zbori omislili himno domačega izvora. — Scheuev umotvor ni tako močan, da bi smel veljati kot internacionalna glasbena vrednota.

Imed vseh treh nastopajočih pevskih zborov gre prvenstvo Grafiki (Gröbming). Pevovodja zna zmožnostim svojih pevcev primerno program izbirati ter obrača pozornost na smoteno vokalizacijo in dihanje. Privoščil bi Grafiki vsaj še eden ali dva tenorja.

Po ambiciji Grafiki ravno je pevsko društvo Cankar, po izvajanju sicer zaostaja, a videti je, da je pevovodja (Kristo Penko) storil vse, kar se je dalo. Zamerim mu pa, da se je lotil moje: »Kregata se baba in devotica«, ter Prelovčega »Skrijančeka«. Prva je pretežka, druga prelahka. Se posebej pa mu zamerim, da mi je stvar neamiselno okrajšal, izpuštili cel drugi del, ter pol tretji, ne da bi pomislil, da je muzikalno izrasel iz drugega dela.

Delavsko glasbeno društvo mi ugaja zaradi poguma, s katerim si upa na oder, vedoč, da moramo ceniti tudi trud, ki je za druge igrače, sanj pa težko breme. Vsek po svojih zmožnostih pomagaj zidati skupno kulturno zgradbo.

Gosp. A. Zupan je zapel par pesmi, v katerih je pokazal precejšnjo solistično spretnost, mnogo zelo prijetnih tonov. Naj goji svoj glas skrbno, kajti je tega vreden. Recitacije g. C. Debeveca so mi segle v srce. Zlasti eden ganjen poslušal Albrechtov pesnitev »Moji črni brati in silni Bezručov« in »Nestvora«.

Borba. Ta nad vse učinkovita in pretresljiva socialna drama je žela v soboto obilen uspeh. Drama je aktualna, kakor bi bila napisana za današnji dan; vprašanja, ki se v njej obravnavajo, zanimajo prav vsakogar. Posebno uspele so scene med zastopnikioma vojaških strank, delavcev in delodajalcev, ter s masami strajkajočih delavcev. »Borba« se ponovi v četrtek, 6. t. m. Na predstavo opozarjamo zlasti gledališke abonente, ker je kot redno predstavo ne bodo dobili. Cene so znižane in res tako nizke, da so vsakomur dostopne. Za abonente je kot redna osemnajsta predstava določen »Idiot«, kot devetnajsta »Jakob Ruda« in kot dvajseta »Ladja Tenacity«.

Predavanje na razstavi francoske grafike 17. in 18. stoletja priredi Narodna galerija v Jakopičevem paviljonu v četrtek, 6. maja ob pol petih popoldne. Govoril bo gospod prof. Renée Martel, lektor ljubljanske univerze. Vabljeni so vsi prijatelji umetnosti, posebej še dijaki, za katere je vstopnina znižana na 5 Din.

Verdijev Requiem. Zagrebško pevsko društvo »Lisinski« priredi v kratkem koncert, na katerem bo izvajalo Verdijev Requiem, slovito delo italijanskega sklada-

telja, ki ga glasbeni strokovnjaki postavljajo na višino Beethovneve Missae solemnis. To poslednje delo je »Lisinski« že lani izvajal in dokazal, da je dosegel tudi najvišji umetniški nalog.

Češka filharmonija ima v Italiji tako izvanredne uspehe, da je morala že drugič preložiti svoj ljubljanski koncert, ki se definitivno vrši v ponedeljek, dne 10. t. m. Radi predolga bivanja v Italiji je morala svoja dva koncerta v Zagrebu odpovedati in se po ljubljanskem koncertu odpelje na Slovaško. Koncertno občinstvo, ki si še ni preskrbelo vstopnic, opozarja mo, da je še prav pičlo število vstopnic na razpolago. One posetnike koncerta, ki so si dali rezervirati vstopnice, opozarjamo, da jih dvignejo gotovo do srede popoldne, ker bi se sicer oddale drugim reflektantom.

Sport

Ženski lahkoatletski naraščaj!

S. K. Ilirija je priredila v soboto in nedeljo na svojem igrišču juniorski propagandni miting za ženske, ki je uspel v pogledu doseženih rezultatov nad vse pričakovanje dobro. Tega tekmovanja sta se žal udeležili le Ilirija in Atena, ki sta s tem nastopom zopet dokazali, da sta naša najagilejša in najjačja kluba v ženskih sportih. V celoti je startalo na mitingu 16 atletinj, 12 članic Ilirije ter 4 članice Atene.

Doseženi rezultati so z ozirom na vetrovno vreme, ki je vladalo posebno prvi dan, ter na mladost podinatih atletinj, navstnost sijajni. Predvsem je treba omeniti skok v dalj, kjer je bil po Spornovi (Ilirija) postavljen nov svetovni rekord 477 m (dosedajni rekord 474, dosežen po Pevanovi, Zagreb). Izredno pozornost sta vzbujali Tratinikova I ter Spornova, ki obetata postati naši najboljši alround-atletinji, katere bomo z uspehom lahko poslali na vsa mednarodna tekmovanja. Poleg obeh imenovanih so pokazale prave leve zmožnosti še Tratinikova II, Pevalekova, Lampičeva, Schweigerjeva, Petanovna in Urbanova, vse Ilirija, ter Cihova in Petrovičeva (Atena).

Ilirija je dosegla s tem mitingom tako v propagandnem, kakor v strogo sportnem oziru popoln uspeh. Mnogobrojna publika, ki je z zanimanjem sledila izvajanjem posrednih točk, se je ponovno lahko uverila, da razpolagamo Slovenci s številnim iz vrstnim lahkoatletskim materialom, ki nam zagotavlja še za dolgo dobo prvenstvo države v tej panogi, ter odlično mesto v mednarodni konkurenci.

Rezultati: teč 50 m: I. Sporn (II), II. Tratinik (II), III. Pečar (At.). 100 m: I. Sporn 14,7, II. Tratinik, III. Petan (vse II.). Krogla 3,628: I. Tratinik I 8,10 (II), II. Sporn 7,13 (II), III. Cihua 6,55 (A). Disk 1 kg: I. Tratinik I (II) 26,15, II. Sporn (II) 21,05, III. Cihua (A) 16,63. Skok v dalj z mesta: I. Sporn (II) 2,28, II. Tratinik (II) 2,095, III. Petan (II) 1,885. Skok v dalj z zaletom: I. Sporn (II) 4,77 (nov jugosl. rekord), II. Tratinik (II) 4,685, III. Petan (II) 3,975.

Skok v vis z zaletom: I. Tratinik (II) 1,30, II. Sporn (II) 1,20, III. Petan (II) 1,20. Koplje 500 g: I. Petan (II) 17 m, II. Koch (II) 14,88, III. Cihua (A) 13,48. Streljalo 50 + 75 + 100 + 150: I. Ilirija I (Lampič, Tratinik, Petan, Sporn) 55 sek., II. Ilirija II (Pevalek, Tratinik II, Koželj, Schweiger).

Alpinski-smučski tečaj naše vojske. Vojno ministrstvo je sklenilo prirediti v Staničevi koči (2330 m) pod Triglavom enomesečni planinski in smučski tečaj za oficirje, ki so se lani in letos udeležili smučskih tečajev v Kranjski gori. Na novem tečaju naj se izvežbajo v visokoalpski tehniki in izpopolnijo v smučanju. Tečaj se udeležijo 5 oficirjev iz vseh naših armij pod poveljstvom kapetana Tauberja; tečaj se začne 15. t. m. Vršil se bo po načrtu, ki ga je predložil ministrstvu Jugoslovanski zimsko-sportni savez.

Katastrofalen poraz Gradjanskega v Beogradu. Gradjanski, ki se je udeležil turnirja B. S. K. v Beogradu, je doživel večer katastrofalen poraz. B. S. K. ga je gladko in zaslužen odpravil s 6 : 1. — Nov dokaz, da je nogomet v Beogradu zopet zavzel višino, ki jo je imel že pred par leti, a je potem nazadovale.

Ljubljanska Atena v Sofiji. Ljubljanska Atena, ki je prejela časten poziv, da odigra z družino BSG iz Beograda na velikih solifskih sportnih prireditvah za pravoslavno Veliko noč, propagandno hazeno tekmo, je nastopila proti družini BSK in igrala neodločno 0 : 0. Tekma je bila žal prekinita že po desetih minutah radi silnega naliha.

Nogometna tekma Zagreb : Split. ki se vrši 13. maja, vzbuja v Zagrebu veliko zanimanje. Split bodo tudi topot zasstopali igrači Hajduka, ki potuje nato direktno v Ljubljano na proslavo 15-letnice SK Ilirije. Hajdukovi igrači so dobri računarji. Poleg odškodnine od strani zagrebskega podsvetva prejmejo še lepo odškodnino Ilirije.

Lahkoatletski miting Viktorije. Na nedeljskem mitingu Viktorije v Zagrebu so bil doseženi sledeči rezultati: 100 m Krajačić (ASK), 12 sek., skok v vis Kallay (Hašk) 170 cm, met krogla Spahić (ASK) 11,96, met koplja, Hellebrandt (Hašk) 46,68, met diska Spahić 32,05, 400 m Hoffman (Hašk) 54,4, skok v dalj Spahić 6,355, trojskok Kallay 12,445, 4 × 100 Hašk. Hašk skupno 57 točk, ASK 29.

Crosscountry za pokal »Poštika«. Pri tem teku na 9 km je sodelovalo 45 tekačev. Prvi je došel na cilj Koren (Gradjanski, Zagreb) v 34 : 2, drugi Simonić (Soko), tretji Načević (Jugoslavija). Ker je Perska v lahkoatletskem dresu zadnjih 100 metrov vzpodbujal Korena, je bil ta di. skvalificiran, tako da je oficijelno prvenstvo pripadlo Simonoviću.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Torek, 4. maja 1926; katoličani: Cvetko, Florijan, Valhuh; pravoslavni: 21. aprila: Januar; muslimani: 21. ševala 1344; židje: 20. ijarja 5686.

Jutri: sredo, 5. maja 1926; katoličani: Desirad; pravoslavni: 22. aprila, Teodor, Sikoat; muslimani: 22. ševala 1344; židje: 21. ijarja 5686.

DANASNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama in opera zaprta. Kino Matica: »Sportska Venera«; Ljubljanski dvor: »Ljubljanka Maharadž«; Kino Ideal: »Grafika tipkariča«.

Razstava francoske grafike v Jakopičevem paviljonu.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE.

Gledališče: drama »Pygmalion«, open zaprta. Kino Matica: »Sportska Venera«; Ljubljanski dvor: »Ljubljanka Maharadž«; Kino Ideal: »Grafika tipkariča«.

DEZURNE LEKARNE.

Torek: Bahovec, Čevljarski most, Ustar, Sv. Petra cesta, Jošt, Celovska cesta. Sreda: Sušnik, Marijin trg, Kural, Gosposvetska cesta.

Solnce zaide danes ob 19,9, vzhaja jutri ob 4,45 in zaide ob 19,10.

Mesec vzhaja jutri ob 1,35 in zaide ob 11,19.

Par Radičevih...

Na celjskem shodu je gosp. Stepan Radič zopet sprožil par svojih duhovitosti, ki bodo zadivile vsakega ljubitelja humoristične politike, kakršno uganja hrvaški tribun že sedem, osem let. Radič vodi politiko kot špas, živi ob humorja, vse mu je šala.

Evo par cvetke: »Mi smo ljudje iz vasi. Seljak na orje, delavec dela. Ne vprašam ga, kaj govori, nego kaj dela in kakšno nosi trobojnico (!). Gospoda stane in mi jo plačujemo. Zato bomo vzele sito in bomo gospodo dobro presejale. Ako ste dobri, pridite k nam, ako ste zanič, pojdite k vrugu.«

»Ko je bila poplava, je Pašić dejal, naj kopljeje jame in naj stanujejo v jamah. Jaz pa sem mu odvrnil: Saj nimajo kje kopati, ako je voda na dvorišču. On pa mi pravi, da so stanovali pod Turčijo v jamah. E, zato pa smo se ločili od Turčije!«

»Imamo seljak, delavce in kot sol inteligente. Soli ne sme biti preveč, ne sme biti preslano, in kar je glavno, sol mora biti čista. Tudi mi smo se ravnali po tem pravilu in se naslanjali na seljaka in delavca. Da smo se tega budo no držali, bi imeli manj nepravil!«

»Vse je pred obznanjo pobegeto, samo seljak ne!« (A luknja v Prpičevi palači).

»Če bo treba, odpošljemo v Srbijo 1000 seljakov s torbo na ramenu, v torbi slanino in čebulo, z dobriimi opankami, pa naj razložijo narodu, kdo je njegov prijatelj.«

In tako se je Yi Poon prepričal, da lahko Torresu sporoči, da Henryjeve poroke z Leoncio sploh ne bo.

XXIV.

Francis in carica sta se vkrcala na parnik United Fruit Company in odpotovala nemudoma v New York. V New Orleansu sta izstopila in se odpeljala dalje z vlakom. V New Yorku ju je sprejel Bascom. Sedli so v Francisov avtomobil in se odpravili v razkošno palačo R. H. M., ki jo je zgradil Francisov oče na Riverside Drive.

Vlak je drvel proti New Yorku s čudovito brzino in zato carica med vožnjo ni kdove kaj videla. Če bi bila nižje bitje, bi se veličastne in čudovite civilizacije ustrašila. Tako jo je pa sprejela kraljevska nedoslednost kot dar svojega soproga. Zakaj on, ki mu je služilo toliko sužnje, je bil v njenih očeh pravi kralj. Mar ni opazila njegove kraljevske moči že na parniku in v vlaku? In tudi v dvorcu se ni prav nič čudila, videč množico služabnikov, ki so spoštljivo pozdravljali svojega gospodarja. Šofer je odprl vrata avtomobila. Drugi služabniki so odnesli v palačo ročno prtljago. Francis se ni ničesar dotaknil. Samo carici je ponudil roko in ji pomagal izstopiti. Celu Bascom, — mož, ki se ni zdel sluga — je bil v Francisovi službi. Opazila je namreč, da mu je Francis nekaj naročil, naka se je takoj odpravil z njegovim avtomobilom.

Jack London:

Roman treh src

— Carica se noče drugič poročiti po naših obredih — je dejal Francis. — Trdi namreč, da so se poročile tako vse ženske njenega rodu in da ceremonija pred oltarjem solca popolnoma zadostuje za zvezo med moškim in žensko.

Leoncie je skomignila z rameni in na obrazu se ji je poznalo, da je njen sklep neomajen.

— Zadoštuje ali ne zadoštuje, — je ugovarjala, — toda vi morate nocoj odgovoriti — vidva oba. Drugače zblaznim. Opozarjam vas, da se v vaši prisotnosti ne morem več premagovati. Vem, prav dobro vem, da vam ne bom mogla pogledati v oči, ko bom stala s Henryjem pred oltarjem in ko bom poročena. Ah, prosim vas, nikar me ne razumite napačno! Ljubim Henryja, toda ne tako... ne tako, kakor ljubim vas. Sram me je priznati, da ljubim Henryja samo tako, kakor ljubite vi carico. Vas pa ljubim tako, kakor bi morala ljubiti Henryja, kakor bi morali vi ljubiti carico in kakor ljubite mene. Da, da, vem, da me ljubite z vso silo svojega mladeniškega srca!

Prijela ga je za roko in jo pritiskala na svoje srce.

— Tako, to je zadnji moj pozdrav! Zdaj pa pojdite!

Toda Francis jo je znova objel in ni se mogla

izogniti poljubu. Znova se mu je izvila iz rok. Skočila je k vratom. Francis je povslel glavo. Vzel je njeno sliko in se udal v svojo usodo.

— Sliko vzamem za spomin, — je dejal.

— Ne, ne smete, — mu je branila na videz in se vsa srečna nasmehnila. — Sicer vas pa poznam in vem, da ne boste ubogali. Pa jo vzemite! — je dejala in odšla iz knjižnice.

Yi Poon je moral izpolniti še naročilo, za katero mu je plačal Torres vnaprej sto zlatih dolarjev. Druzo jutro, nekaj ur potem, ko sta Francis in carica odpotovala iz San Antonia v Colon, je prispel Yi Poon v Solanovo naselbino. Enrico je sedel pred hišo in kadil cigaro. Bil je zelo zadovoljen s seboj in z vsem svetom. Yi Poon je spoznal že od daleč in ker je bil izredno dobro volje, ga je prijazno povabil k sebi. Predno sta se začela pogovarjati, je poslal Leoncio oče Alesandra po tistih petsto zlatih dolarjev, ki jih je bil prejšnji dan obljubil Kitajcu. Yi Poon, čigar poklic je bilo prodajanje tajnosti, je rade volje privolil v ponovno prodajo svoje skrivnosti. Vendar je pa ostal zvest Torresovim navodilom in ni hotel izdati tajnosti drugače, kakor v prisotnosti Henryja in Leoncie.

— Moja teta tajna, ki ni navadna tajna, — se je opravičeval Yi Poon in odvil po prihodni mladih zaročencev zavoj z dokumenti. — Naj pogleda

senorita Leoncie dokumenti prva. Naj pogleda senor ženini dokumenti prvi. Pote mlahko pogledajo vsi.

— Pa naj bo, saj sta mlada najbolj zainteresirana na tem odkritju, — je pritrdil Enrico, dasi se mu je poznalo na obrazu, da je razburjen. Prigovarjal je hčerki in Henryju, naj se hitro seznanita z dokumenti.

Skušal se je premagati, pa se je vendar neprestano oziral na Leoncio in Henryja. Ves presenečen je opazil, kako je Leoncie vrgla proč dokument, ki sta ga s Henryjem malo poprej prečitela. Takoj nato je navdušeno objela in poljubila mladeniča, kakor da se ni nič zgodilo. Enrico je videl, kako je Henry odskočil in vzkliknil ves iz sebe: — Bože moj, Leoncie! Zdaj je vsega konec. Nikoli ne moreva postati mož in žena.

— Kaj? — se je začudil Enrico. — Zdaj, ko je za poroko že vse pripravljeno? Kaj hočete reči, sire? To je razžaljenje! Morate se poročiti — in sicer še danes se poročite!

Henry je bil tako presenečen, da ni mogel odgovoriti. Proseče se je ozrl na Leoncio, češ naj ona pojasni Enrico, kaj se je zgodilo.

— To bi bilo proti božjim in človeškim postavam. Brat se vendar ne sme poročiti s sestro. Zdaj šele razumem, zakaj je bila moja ljubezen tako čudna. Henry je moj brat. Brat in sestra sva, če govorita ti dokumenti resnico.

Pride!

Največja senzacija!

Hijene velemesta

Ellen Richier

Kino Ideal.

Dnevne vesti.

v Ljubljani, dne 4. maja 1926.

— **Kralj poseti Šabac.** Na velikoonočno soboto je kralj Aleksander v avtomobilu prispel v Šabac. Mesto je privedlo kralju iskrene ovacije. Kralj je izjavil, da poleti oficijelno poseti mesto Šabac, ki je toliko trpelo v svetovni vojni. Kralj takrat ostane v mestu pet dni.

— **Spremembe v diplomatski službi.** Za generalnega konzula v Braziliji je imenovan dosednji generalni konzul v pok. J. Dimitrijevič. Šef albanskega oddelka v zunanjem ministristvu Cinkar Marković je imenovan za poslovnega odpravnika v Carigradu. Na njegovo mesto je prestavljen Boško Jeftić, doslej pri poslanstvu v Parizu. Za legacijskega svetnika v Parizu je imenovan Boško Hristić, bivši šef Pašičevega kabineta.

— **Iz konzularne službe.** Za angleškega vicekonzula na Cetinju je imenovan g. Smith. Za turškega vicekonzula v Beogradu je imenovan Muhir bej in za turškega konzula v Mostarju Hari bej.

— **Iz zdravniške službe.** Ga. dr. Tekla Kenk je imenovana za okrožno zdravnico v Trzinu. Dr. Davorin Flis, zdravnik v bolnici za duševne bolezni na Studencu pri Ljubljani je podal ostavko na državno službo.

— **Stanje bolnikov v bolnicah Slovenije.** Dne 10. aprila t. l. je bilo po uradni statistiki v Sloveniji 2886 bolnikov v različnih bolnicah, v splošni bolnici v Ljubljani 569, v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani 121, v bolnici za duševne bolezni v Ljubljani 261 in v bolnici za duševne bolezni na Studencu 408. V Mariboru je bilo 268 bolnikov, v Celju 204.

— **Delegacija ljubljanske Delavske zbornice v Franciji.** Iz Pariza nam javljajo: To dni je semkaj prispela delegacija Delavske zbornice iz Ljubljane. Delegacija tvorijo: tajnik Unije rudarjev Arh iz Zagorja, absolvent Trgovske akademije g. Podgoršek iz Ponikve in rudar I. Keš iz Trbovelj. Delegacija ima predvsem nalogo proučiti gornje razmere v francoskih premogovnikih zaposlenih rudarjev in stopiti v stike s francoskimi rudarskimi organizacijami, da se doseže sporazum, na podlagi katerega bi se v Franciji omogočilo zaposlenje slovenskih brezposelnih rudarjev. Delegacija obenem pregleduje stanje naših delavskih kolonij v različnih francoskih industrijskih krajih. Število naših delavcev v Franciji znaša okoli 19.000, največ jih je, dve tretjini, iz Slovenije, preostali so rudarji. Delegacija je že posetila nekatere večje kolonije in Alcaiz-Loreni, v Calaisu in v drugih večjih mestih. Delegacija je posetila parisko delavsko zbornico, da prične s njo posvetovanja o delavski konvenciji, ki naj bi se sklenila med Francijo in Jugoslavijo glede zaposlenja naših delavcev v francoskih rudnikih.

— **Izpit v šoli za rezervne častnike v Sarajevu.** Od 27. marca do 27. aprila so se vršili izpiti za rezervne podporučnike. Uspeh je zelo dober. Izmed 56 Slovencev je napravilo izpit 55 in to največ z zelo dobrim uspehom. Iz 1. čete: Abin Zerjav, Rudolf Vižintin, Srečko Pečar, Tone Korosak, Janko Moder, Rudolf Vrabčič, Drago Perdan, Dragotin Pečnik, Ludovik Wusar, Joža Kambič in Blaž Lah. — Iz 3. čete: Stojan Bajič, Ivan Premelj, Ivan Kavčič, Josip Pokorn, Jakob Milnar, Alfred Janko, Viktor Čejnjovar, Miroslav Škrbec, Marijan Marolt, Stanko Burja, Drago Dominik, Franc Toni, Ante Tavčar, Mladen Črnaog, Bogomir Plut, Ivan Cedilnik, Ljudmil Furlani, Ivan Perko, Adalbert Potončnik, Karol Pleiweis. — Iz 5. čete: Ivan Zabel, Viktor Količ, Bogomir Avsenak, Viktor Skvarč, Josip Petruin, Ivan Kopriva, Erik Eiselt, Mirko Koželj, Filip Štokan, Zorko Kotnik, Ivan Porenčar, Vinko Strahovnik, Karlo Mächtigt in Avgust Jarnovič. Iz baterije: Alojz Kokot, Josip Grešovnik, Josip Džija, Gofmir Tomineček, Alojz Obersnu, Igor Vilfan, Zdravko Gaslar, Zoran Lapajne, Milan Kovac in Ciril Petrovar.

— **Iz Ormoža nam poročajo:** Zadnje poročilo o okrajni obrtni gospodarski razstavi v Ormožu popravljamo v toliko, da se je spored razstave spremenil in definitivno dobelež na sledeče dneve: obrtna od 8. do 15. avgusta 1926; konjska 8. avgusta od 11. do 18.; govedo, svinje in perutnina 9. avgusta od 10. do 18. in vinska razstava dne 10. avgusta od 10. do 20. ure. Vabimo vse, ki se za gorenje panoge našega gospodarstva zanimajo, da poletijo v navedenih dnevih v divne ljutomerske gorice, da poleg rujnega vinca vidijo tudi produkte drugih gospodarskih panog ormoške - ljutomerskega okraja.

— **Mednarodna avtomobilska konferenca.** Iz Pariza javljajo: Mednarodna konferenca za potniški avtomobilski promet, ki je trajala sedem dni, je končala svoja posvetovanja. Konferenci so prisostvovali delegati 58 držav. Predsednik konference je bil francoski minister javnih del. Naša država so zastopali na konferenci naš poslanik v Parizu g. Miroslav Spaljakovič, tajnik pariskega poslanstva dr. Vladimir Rybář in sekretar notranjega ministristva Dragoljub Savič. Konferenca je med drugim odločila predlog naše delegacije, da se uveljavijo splošne avtomobilsko-prometne določbe, ki naj bi avtomobilski potniški promet poenostavile na celotnem svetu. Konferenca je dalje konstatirala, da je edino naša država brez zakona o potniškem avtomobilskem prometu. Konferenca je sprejela mednarodno konvencijo o avtomobilskem prometu. Vse države-udeležence konference so obvezujejo, da ratificirajo to

podgodbu v roku dveh let in da izdelajo potrebne zakone o potniškem avtomobilskem prometu. Ta konvencija bo lahko velike važnosti za nadaljni razvoj naše turizma.

— **Društvo zemljiškoknjižnih uradnikov za Slovenijo** v Ljubljani naznanja svojim članom, da je ministristvo pravde dovolilo vsem tovarišem, ki se udeležijo proslave dvajsetletnice dravskega društva grunтов, ničarjev v Zagrebu v dneh 8. in 9. t. m. za ta dva dneva, kakor tudi za čas potovanja tja in nazaj dopust. Izvzeti so le oni, ki morajo radi službe ostati na svojem mestu, o čemur odloča neposredni starešina. pozivljamo ponovno vse gg. tovariše, da pohite navedena dneva v kar največjem številu v Zagreb. — Odbor.

— **Ravnateljstvo zdravilišča Rogaska Slatina** vabi vse one cenil, umetnike in društva, ki nameravajo prirediti v bodoči sezoni koncerte, gledališke predstave ali druge umetniške večere, da se prijavijo najpozneje do 25. maja. Poznejše prijave se pod nobenim pogojem ne bodo vpoštevale, pravčasno pa v prvi vrsti po umetniški višini prireditelja in po razpoložljivih terminih. — Odbor.

— **Savska gasilna župa v St. Vidu pri Ljubljani** proslavi praznik sv. Florjana v nedeljo, 9. t. m. Ob 8. dop. zbirališče društva pred gasilnim domom v St. Vidu. Na to mašo, po maši obhod in župna skupščina. Popoldne ob 3. pri »Jagru« ljudska veselica. Cisti dobiček se bo uporabil v podporo župnim gasilnim društvom, da si nabavijo gasilno orodje. Sodelujejo voljaška godba in gasilski pevski zbori. Vstop prost.

— **Pozor trafikanti!** Še enkrat vas kliče Udruženje trafikantov v svoje vrste, odzovite se temu klicu, eden ne pomeni nič, združeni smo moč, ki jo mora vsakdo vpoštevati. Tudi Ljubljana še ni popolnoma zastopana, še so malomarneži, ki se ne zavajajo svojih dolžnosti. Prijave za vstop sprejema tajništvo Udruženja tobačnih trafikantov, Sv. Petra cesta 62; dopisnica zadostuje. — Udruženje trafikantov za Slovenijo.

— **Morilec Petra Čavlijeva pred milansko poroto oprešen.** 23. decembra 1924 je v milanskem baru makedonski revolucionar Dimitrije Stefanov ubil makedonskega serevolucionarja Petra Čavlijeva. Umor je vzbudil veliko zanimanje, ker je bil čitno v zvezi z atentatom na Todora Aleksandrova in na razprizje v makedonski revolucionarni organizaciji. Po podružničnem zaporu je morilec prišel pred milansko poroto, ki ga je frapantno opustila vsake krivde, češ da se je v smislu italijanskih zakonov le branil pred pretečo nevarnostjo. Italijansko časopisje je porabilo priliko, da propagira za »makedonsko vprašanje« in da piše o »strašnih mukah« v Makedoniji. Naj bi raje točilo solze o »poštenosti« italijanskih sodišč!

— **Posledice plinaze prepira.** V gostilni »Pri gozdnem Tončku« na Betnavski cesti v Mariboru sta se v nedeljo veseli dve družbi in se pridno zalivali s premočnim ljutomersko kapljico. Med pitjem je prišlo do prepira, ki se je nadaljeval na cesti, kjer sta se družbi dejansko spopadli. Posledica spopada je bila ta, da je obležal na cesti ključavničar železniške kurilnice Fran Zorenc s težko rano na vratu. Prepeljan v bolnico je umrl na izkrevavitvi. Polcija je drugi dan aretirala člane obeh družb. Umrl Zorenc zapušča ženo in dva otroka.

Iz Ljubljane

— **Iz Pomanjkljiva cestna razsvetljava.** Na to našo notico nam pošlila mestna planarna sledeče pojasnilo: Vse svetilke se prižigajo redno, po 11. zvečer pa se luči na desni strani Reslieve ceste, kakor tudi po drugih ulicah ugašajo, ker promet že pojenja, vendar pa se pazi na to, da je razsvetljava zadostna. Svetilka na koncu Reslieve ceste se je odstranila, ker se preurejuje cesta, in se bo zopet postavila, čim bo reorganizacija gotova.

— **Iz Na Viču v Sokolskem domu** sta priredila v nedeljo telovadca ženska deca in ženski naraščaj otroško igr »Dve Marilki« ob mnogobrojnem obisku, zlasti iz krogov mladine. Igrali so izvrstno; Posamezne vloge so bile skrbno priučene tako v igri, kakor v petju in plesu. Nedeljski uspeh je društvu v čast. Pri takšnih predstavah se opazi, kako bistr telovadba mladino. Vajena javnih nastopov se kreta brez bojazni na odru. Vsemu se lažje privadi. Obe sestr prednjakini ter mladinski odsek so si stekli zasluženo priznanje, mladina pa vsestransko pohvalo n mnogo novih prijateljev.

— **Iz Društvo »Treznost«** ima v sredo, 5. t. m. svoj reden sestanek ob 19. na moškem učiteljsku (parter levo). Dnevni red: 1. Pesem, 2. predavanje br. Cerkvenika »Pitka in alkoholizem«, 3. debata, 4. anti-alkoholni dan, 5. eventualija, 6. pesem. — Odbor.

— **Iz V nedeljo vsi na Grad!** Vsakojetno Jurjevanje na gradu se vrši letos v nedeljo, 9. t. m. Ta prireditelj šentpetrske podružnice v Ljubljani je tako popularna, da je menda ni treba še posebej priporočati. Zabave in lepega razvedrila je vedno dovolj in ga bo tudi letos. Ljubljancem, pojdite v nedeljo vsi na Grad in povedite s seboj tudi svoje rodbine!

— **Iz Šentjakobska knjižnica, Ljubljana.** Stari trg 11, je izposodila meseca aprila 3615 strankam 13.652 knjig. Knjižnica pošlje vsak delavnik od 1/5. do 8. zvečer in

izposojuje najlepše slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, francoske, nemške, italijanske angleške in esperantske knjige ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno legitimira. Na razpolago popolni imeniki knjig. — Odbor.

— **Iz Podružnica vojnih invalidov,** vdov in sirot v Ljubljani pozivlja svoje člane, ki reflektirajo na trafiko, da se zglase v pisarni udruženja, najkasneje do 10. t. m. — Odbor.

— **Iz Cvetični dan v prid vojnim žrtvam** priredi v nedeljo 9. t. m. Udruženje vojnih invalidov, vdov in sirot, podružnica v Ljubljani. Ker je prebitek te humanitarne akcije namenjen izključno za pomoč bednim vojnim žrtvam, se prošilo vsa društva, da za ta dan predvidene prireditve opuste.

— **Otroške obleke.** Kristof-Bučar.

Iz Celja.

— **c Planinska veselica na Celjski koči,** ki se je vršila minulo nedeljo, je lepo uspela. Obisk je bil posebno popoldne mnogo. Številni. Občinstvo se je izborno zabavalo v svežem planinskem zraku.

— **c Olepševalno in tujsko-prometno društvo** priredi na binkošno soboto, 22. t. m. cvetični dan v prid društveni blagajni.

— **c Splošna gradbeno-zadruga** je bila ustanovljena minili petek v Celju. Na občnem zboru so bila sprejeta pravila. Za predsednika načelstva je bil izvoljen notar g. Avgust Drukar, za predsednika nadzorstva pa notar g. Fran Burger.

Živela sloga!

Občni zbor poštinih nameščecev za Slovenijo.

V nedeljo se je vršil v ljubljanskem

Mestnem domu občni zbor Zveze poštinih, telegrafskih in telefonskih nameščecev za Slovenijo. Zborovanja se je udeležilo izredno lepo število zastopnikov poštinih organizacij iz cele Slovenije. Prisostvovali so mu tudi bratski zastopniki poštinih organizacij iz drugih pokrajin države, kakor tudi Saveza iz Beograda. Zbor je otvoril predsednik g. Josip Jakše, nakar je tajnik gosp. Josip Čampa razgrnil pred zborovalci tajniško poročilo, ki poroča o velikih in številnih uspehih Zveze v korist članstva v prošlem letu. Tudi uspehi so dobro znani poštenu uslužbenstvu, ker je ugodne posledice občutilo na lastni koži. Zveza si bo prizadevala, da zgradi v Ljubljani reprezentativni Poštni dom, za kar so v polnem teku najresnejše priprave in je računati že na bližnjo otvoritev te lepe ideje. Tudi zadržani pokret se jača med poštinih uslužbeni Slovenije. Poštno uslužbenstvo stoji na stališču idealne cnotne stanovske organizacije za celo državo ter bo temu primerno urav nalo svoje bodoče delovanje. S posebno točko dnevnega reda je bilo to vprašanje rešeno na ta način, da se organizacija izvede v treh mesecih.

Iz blagajniškega poročila je razvidno ugodno stanje Zveze. Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: gg. Josip Jakše za predsednika; Ljudevit Staut za 1. tajnika, Fran Boh za 2. tajnika. Zvečer se je v restavraciji Kazine vršil sestanek z znanjimi, bližnjimi in daljnimi delegati. Večer je potekel v animirani in nadvse prijateljski zabavi. Živela sloga! Živelo edinstvo poštinih organizacij iz cele države!

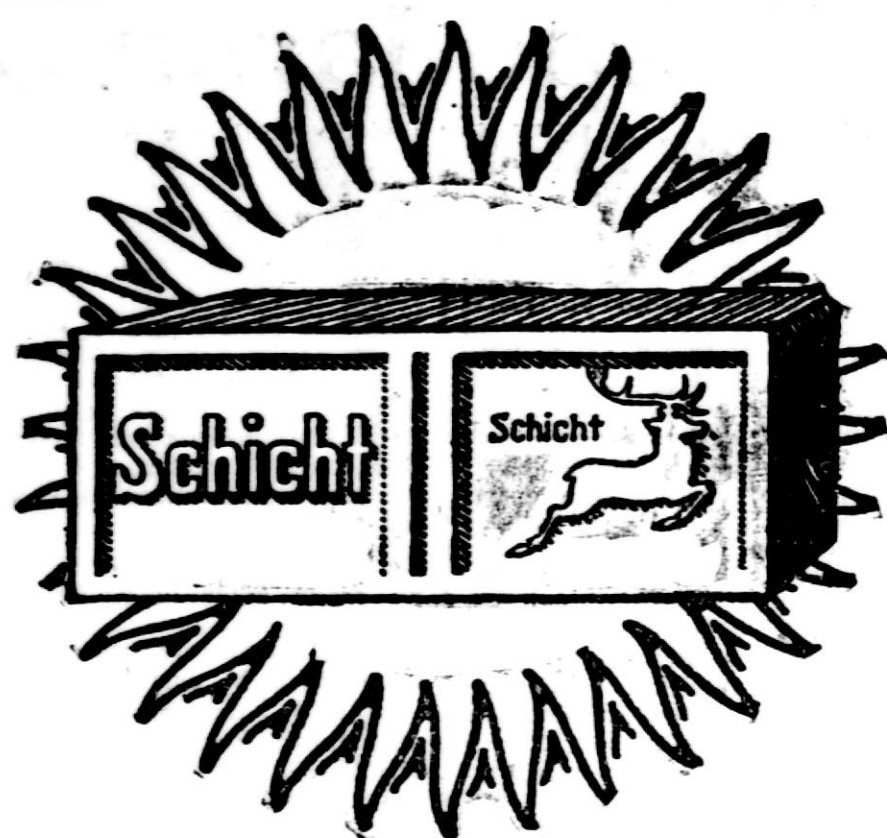
Sokol

VIII. vsesokolski zlet v Pragi

Vsesokolskega zleta se udeležili tudi prezident Masaryk. Ogledal si bo defiliranje sokolskega naraščaja in vse nastope članstva ob glavnih zletnih dnevih. V ponedeljek dne 5. julija se mu pokloni sokolska deputacija na praškem gradu. Ob tej priliki podari prezident Masaryk COS prapor, za katerim pojde Sokolstvo drugi dan v povorki po mestu. Ni izključeno, da si ogleda prezident tudi obhod Sokolstva po mestu. Tuje goste in predstavitelje Sokolstva sprejme v Zameckem vrtu na domači slavnosti. 5. julija med 11. in 12. uro se pokloni Sokolstvu manom Jana Husa. Udeležba vseh žup je obvezna. Na Husov spomenik položi COS venec. Zletni prostor je že zdaj podoben velikemu stadionu, kakršnega Praga še ni videla.

Stanovanjski odsek je svojo nalogo v glavnem že izpolnil. Zbral je vse potrebne podatke in zdaj je ležeče na praški javnosti, da se odzove njegovemu pozivu in da na razpolago dovolj stanovanj. Na stanovanja reflektirajo srednješolci naraščaj in članstvo. Srednješolcev, ki bi radi imeli stanovanje, je okrog 8000. Moškega in ženskega naraščaja mora raznesti stanovanjski odsek okrog 30.000, članov in članic pa 60.000. Iz Jugoslavije prispe po dosedanjih dispozicijah 650 naraščajnikov in 6000 članov odnosno članic. Od teh se je prijavilo za privatna stanovanja 900.

Določen je definitivni repertoar predstav v Narodnem in Stavovskem divadlu povodom vsesokolskega zleta. V Narodnem divadlu uprizore 26. junija popoldne za naraščaj igr »Od pravilice do pravilice«, zvečer pa »Prodano nevesto«. 27. junija popoldne »Sarko« zvečer »Rusalko«. 28. junija zvečer »Dalibor«. V Stavovskem divadlu 26. junija popoldne »Ubogi glumač«, zvečer »Praški vagabund«; 27. junija popoldne »Ropar« zvečer »Naši furjanti«; 28. junija »Ubogi glumač«. V Narodnem divadlu 3. julija popoldne »Pasjeglavci«, zvečer »Prodana nevesta«; 4. julija popoldne »Dalibor«, zvečer »Jurčkove sanje«; 5. julija popoldne »Piskrovec«, zvečer »Libuša«; 6. julija popoldne »Rusalka«, zvečer »Pelopova snubitev«. V Stavovskem divadlu 3. julija popoldne »Trmasta žena«, zvečer »Emigrant«; 4. julija popoldne »Iz življenja žuželk«, zvečer »Prodana nevesta«; 5. julija popoldne »Praški vagabund«, zvečer »Naši furjanti«; 6. julija popoldne »Leto«, zvečer »Noč na Karlsteinu«.

Vzor vseh vrst mila

je SCHICHTOVO-MILO znamke „JELEN.“

Že desetletja se trudijo vsi milarji, da bi izdelali tako dobro milo, kakor je Schicht-ovo.

Kadar hoče proizvajalec mila svoje milo kar najbolj pohvaliti, tedaj povdari: „Tako je dobro, kakor Schichtovo“. Kar pa Vi uporabljate, to ni samo: „tako dobro, kakor“, temveč Vi uporabljate najboljše, namreč

Schichtovo milo,

ki je edino pravo z znamko

„JELEN“.

Iz žalostne kronike naših krajev

Truplo mlade deklice v Savi pri Kranju. — Tatinska sodrga v polhovgrajski okolici. — Velemestna pokvarjenost v Zagrebu. — Smrtna nesreča na velikoonočnem izletu.

Iz Save so v nedeljo v Mavčičah pri Kranju potegnili 22letno Františko Javornikovo. Sodna komisija je ugotovila, da je mladenka ležala že najmanj 4 dni v vodi. Javornikova je bila baje zelo lepo dekle. Ko so jo potegnili iz vode, in imela na obrazu več vidnih poškodb. Možno je, da je mlado dekle izvržilo samomor, ni pa izključeno, da je postalo žrtev zločina. Značilno za konservativnost naše duhovščine je, ker jo župnik ni hotel pokopati na domačem pokopališču, ker je komisija samo izrekla sumnjo, da samomor ni izključen, marveč je bila nesrečna deklica pokopana izven pokopališča.

V polhovgrajski okolici se je pojavila nevarna zločinska tolpa, ki ogroža imetje prebivalstva. V tamošnji okolici kakor v Polhovgradcu samem je bilo že poprej večkrat izvršenih več vlovov. V noči od 30. aprila na 1. maj pa so vlomili znova poskušali svojo srečo. Vlomili so pri trgovci z mešanim blagom Neži Grašič ter odnesli okoli 1000 Din gotovine ter razno blago. Še isto noč so poskušali vlomiti v gostilni »Na kroni«, dalje v šoli na Praprečah in še pri enem posestniku. Bil so povsod prepovedani. V noči od nedelje na ponedeljek so vlomili pri gostilničarju Andreju Knezu p. d. pri Dolinarju v Suvici pri Dobravi. Odnesli so mu okoli 1000 Din.

Zagrebska policija je te dni aretirala nekega muslimana, ki je zagrešil grd zločin nad 13letno hčerko svoje priljeznice. Med muslimanom in priljeznico je vladalo toplo razmerje, tako da je priljeznica zaupala svojem ljubimcu vse tajnosti ter mu bila vdana do skrajnosti. Imel je docela v svojih demonskih rokah da mu je ustregla kar je hotel. Zato sumijo, da je nemara brezsrčna mati zvedila svojo lastno nedoletno, komaj 13letno hčerko ter jo pripeljala v naročje podivjanega pohotneža. Polcija je aretirala pohotneža in njegovo priljeznico.

Besedica »deček« ima med zagrebšč, propalim svetom svoj poseben vonj in pomen. Primer takih dečkov se je pojavil v soboto v Mesniški ulici, kjer sta se prepirala dva mladoletna dečka radi denarja. Fanta se nista zmirala ljudi, ki so se zbrali okoli njih, tako da ju je moral postajni redar končno odgnati na policijo, kjer sta bila zadržana. Na policiji pa je prišlo do zanimivega odkritja. Fantka sta se pravkar vrnila od gospoda, ki ju je zlorabil, čeprav z njunim privolenjem. Ker perverznež ni imel drobiža, da vsakemu posebej razdeli običajno nagrado, je izročil večji znesek prvemu dečku, da odšteje polovico po izmenjavi drugemu. Pri razdelitvi sta se dečka sprla in prišla tako na policijo, ki je poiskala tudi dotičnega, baje splošno znanega in uglednega gospoda, in vs tri pridržala v zaporu.

Včeraj popoldne, na drugi velikoonočni praznik, je beogradsko prebivalstvo v velikih množicah drvelo v Topčider, kjer so se vršile razne zabave. Tramvaj proti Topčiderju so bili vedno prenapolnjeni. Ljudje so stali na stopnicah in se držali drug za drugega. Na nekem tramvaju se je vozil tudi šoferski pomočnik Milislav Aleksić, ki se je vsedel kar na zavoro. Med vožnjo se je pri nekem sunku tako nagnil, da je udaril ob rob voza in padel na cesto. Zadel je tako nesrečno da so mu kolesa šla ravno preko vratu in odrezala glavo od trupa.

Dve tragični nesreči, popolnoma slični oni na Logu pri Vrhniki, sta se te dni primerili v Splitu in Metkoviću. Dne 30. aprila se je v Arbanasih pri Splitu poročil mladi šofer Anton Vladović iz Splita. Po poroki sta se novoporočena s svati v dveh avtomobilih odpeljala proti Zadru. Na povratku sta oba avtomobila tekmovala, kateri da pride preje na cilj. Pri riskantni dirki se je drugi avto, v katerem se je vozil ženin, zadel ob kamenito stopnico na poti in se prevrnil. Vladović je pri sunku odletel tako nesrečno, da je obležal mrtve na licu mesta. V avtomobilu je bil tudi njegov tast, ki je dobil težke poškodbe na glavi. Ko so prepeljali mladega šoferja mrtvega domov, se je njegova mati onesvestila in je težko obolela. Da bo ragedija popolnejša, se je zvečer vnel mrtvaški oder, na katerem je ležal mrtvec. Vladović je popolnoma zgorel.

V Metkoviću se je dne 3. t. m. poročila bci g. Jerića. Po poroki sta se ženin in nevesta z avtomobilom odpeljala v Dubrovnik. Pri Trstenu se je avto zadel ob kamen in se prevrnil. Šofer ter novoporočena so zleteli z voza. Mlada nevesta je bila mrtva na licu mesta, ženin in šofer pa sta težko ranjena. Drugi avto, ki je sledil prvemu, se je hotel ogniti, a se je zvrnil v morje. Podrobnosti strašne nesreče še niso znane.

Danes elegantna in nadvse zabavna veseligr v 5. dejanjih

GROFICA TIPKARICA

s prijubljeno umetnico CONSTANCE TALMADGE v glavni vlogi.

Predstave ob 4. pol 6., pol 8. in 9. uri.

KINO IDEAL.

— Kongres Fife v Rimu. Te dni se vrši v Rimu kongres Fife. Vsed pomanjkanja sredstev jugoslovnski nogometni savez ni odposlal na kongres svojih zastopnikov. Včeraj je bila sprejeta v Fife Bolivija, danes razpravljajo o srelemu Chile.

Gospodarstvo

Obrtniško zborovanje v Velikih Laščah

V nedeljo se je vršilo v Društvenem domu v Velikih Laščah veliko obrtniško zborovanje, ki so ga priredili obrtniki zborovanja za sodna okraja Velike Lašče in Ribnica. Zboru je predsedoval čevljarji mojster g. I. Gačnik, ki je v lepem nagovoru pozdravil med drugimi zastopnika zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. dr. Pretnarja, zastopnika zveze obrtnih zadrug načelnika g. Franchettija in tajnika g. Kaisera, ter narodnega poslanca g. Skulja.

Prvi predavatelj g. dr. Pretnar je govoril o gospodarskem položaju obrtništva. Uvodoma je poudarjal veliko važnost obrtništva za gospodarstvo in državo, ugotovil da se obrtništvo svoje moči in pomena ne zaveda zadostno in da merodajni činitelji to, posebno za Slovenijo prevažno gospodarsko panogo neodpustljivo zanemarijo. Podal je nato pregledno sliko gospodarskega položaja obrtništva ter omenjal zahteve, ki jih stavi obrtništvo glede davkov, kreditov, državnih dobav, obrtnega šolstva in pospeševanja ter socialne zakonodaje. Obrtništvo bo moglo s svojimi zahtevami uspeti le, ako jim bo dalo primerne povdara krepko, zavedno in solidarno obrtniško organizacijo.

Nato je predaval g. Kaiser o stanovški organizaciji obrtništva. Očrtal je zgodovinski razvoj obrtniške organizacije, pokazal je s konkretnimi primeri, kako malo razumevanja imajo za obrtništvo ne samo višji vladni činitelji, temveč čisto tudi občinstvo nižjih stopenj. Treba je poglobljene stanovske zavednosti, aktivneje udeležbe obrtništva pri zadrugnem delovanju in strnitve zadrug v krepko zvezno organizacijo, ki se ne bo dala zlomiti ter bo mogla energično in z uspehom zastopati interese posrednice in celote.

Oba predavatelja sta žela za svoja izvajanja burno odobravanje. Po predavanju se je oglasil k besedi tudi posl. g. Skulja, ki je izrazil svoje veselje, da je zborovanje tako uspešno. Priznal je, kako malo je na merodajnih mestih razumevanja za obrtništvo, ki je poleg kmetstva eden glavnih stebrov države in gospodarstva.

Za poslanecem g. Skuljem sta govorila že g. Franchetti in načelnik zadruge čevljarjev g. Campa, ki sta oba poudarjala veliko korist samopomoči za obrtnike in močne stanovske organizacije.

Na predlog g. Alojzija Česarja, načelnika kovinske zadruge v Ribnici in g. A. Pogorelca, kovaškega mojstra in župana iz Strug, so se sprejele s splošnim odobravanjem nato resolucije, ki zahtevajo večjo podporo države za obrtno šolstvo in obrtno pospeševanje, večje obrtniške kredite, omiljenje pogojev za licitacije državnih dobav.

revizijo predpisov o socialnem zavarovanju, omiljenje davčnih bremen, predvsem davka na poslovni promet za dohodnino, strožje postopanje proti sušmarjem, oblikovnost zadrug in zadrugnih zvez v novem obrtnem zakonu in končno pri agrarni reformi iste ugodnosti za malega obrtnika, kakor so predvidene za kmeta.

—g Pravila o Obrtni banki. Ker so pravila o Obrtni banki definitivno stilizirana, so bila predložena trgovinskemu ministru v odobrenje. V pravilih je predvideno znižanje osnovne glavnice od 35 na 70 milijonov dinarjev in zato pride vprašanje Obrtne banke še pred ministrski svet. Vse kaže, da bo vlada znižanje osnovne glavnice odobrila.

—g Kampanja proti našim vrednotam v Franciji. V pariških finančnih listih se nadaljuje kampanja proti spekulantom a našo rento. Zadnja številka finančne revije «La Revue des Valeurs Etrangères» priložuje članek, v katerem napada spekulante z jugoslovanskimi vrednotami. Francoski finančni krogi pa to kampanjo obojajo.

—g Dela tarifnega odbora. Prometni minister Jovanović je odobril sklep predsednika tarifnega odbora, da se skliče dne 10. maja seja izvršne sekcije. Na tej seji bo klasificiran ves zbrani material, ki ga predloži odbor prometnemu ministru.

—g Gre predvsem za razne tarifne probleme. —g Konkurenca našemu izvozu. V smislu resolucije, sprejete na nedavnem kongresu glavnega zadrugnega saveza je storila predsedstvo potrebne korake, da se prepreči konkurenca izvozu naših poljedelskih pridelkov, in sicer v državah, kjer bi imela ta akcija uspeh. V poštev pridejo Avstrija, Češkoslovaška, Italija, Švica, Nemčija in Grška.

—g Prodaja našega tobaka v ČSR. V soboto se je vrnil iz Prage upravnik monopolne uprave Stevan Todorović, ki se je pogajal s češkoslovaško tobačno režijo o prodaji večje množice našega tobaka. —Baje je bil rezultat njegove misije povoljen.

—g Prodaja tobačnega ekstrakta. Upravni odbor monopolne uprave je sklenil, da se lahko prodaja tobačni ekstrakt v sodčih pri vseh poljedelskih ustanovah in drugih prodajalnih monopoliziranih predmetov. Na ta način bo našim poljedelcem omogočena nabava tobačnega ekstrakta, ki se rabi zlasti v vinogradih in sadjarstvu.

—g Ruska trgovinska bilanca zopet aktivna. Ruska trgovinska bilanca je bila že od septembra 1925 pasivna. V marcu je pa postala zopet aktivna, in sicer za 400 tisoč zlatih rubljev.

Nesreče v avstrijskih Alpah

1. maj in sledeča mu nedelja sta bila zopet dva prosta dneva, ki so ju, kakor pri nas, tudi drugod izkoristili izletniki ter številni planinci. Kakor o Veliki noči, tako so tudi to pot gore zahtevale več človeških žrtev. Iz Gradca poročajo, da sta dne 1. maja z Rötelssteinwanda na Štajerskem treščila v prepad dva turista, in sicer uradnik zavarovalne družbe Rihard Tandel in Hans Nobis, oba iz Gradca. Ponesrečenca sta našla dva druga turista. Eden izmed smrtno ponesrečenih je visel na nekem drevesu nad prepadom; velika veja mu je predrila vse telo. Oba sta poleg tega dobila težke notranje in zunanje poškodbe, tako da njunih trupel skoraj ni bilo spoznati. Nobis in Tandel sta bila znana kot spretna in drzna plezalca. Nesreča se je primerila zato, ker se je pretrgala vrva, po kateri sta se spuščala nizdol. Ponesrečenca so že prenesli v dolino in ju pokopali.

Tudi na lepi planini Rax pri Dunaju, na katero je bil že v soboto velik naval, sta se primerili dve nesreči, ki pa k sreči nista končali smrtno. Na deloma še zasneženi planini sta zdrsnili dve Dunajčanki ter padli precej globoko. Rešilna ekspedicija, ki je bila poslana na pomoč, je našla obe mladenki brez posebnih poškodb. Prepeljali so ju v bolnico v Neunkirchen.

„Ključ“

Je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znakom (gredo, modro ali zlato) „Ključ“ trajajo kakor štirje pari drugih! Dobivajo se v prodajalnah.

Amundsenov polet v filmu

Ekspedicije v polarne kraje so zelo dobrodošle kinoooperaterjem, ki se jim obeta masten zaslužek. Kakor lanski, tako hočejo posneti tudi letošnji Amundsenov polet na severni tečaj. Švedski kinoooperater Fernström ki je obenem izvrsten letalec, je sklenil pogodbo z nekim ameriškim filmskim podjetjem, od katerega dobi bogato nagrado pod pogojem, če mu poskrbi najhitreje posnetek poleta «Norge» na Svalbardu. Sklenjena je bila, da kupi Fernström aeroplan «Savoia», na katerem poleti v Kingsbay, od koder bo spremljal «Norge» nad polarnim ledom do 85. stopinje severne širine. Nato se vrne nad obalo Grenlandije in izroči v Southamptonu film prvemu parniku, ki odhaja v New York. V slučaju, če bi parnika ne našel v pristanišču, poleti za njim in ga dobihi na odprtem morju ter vrže film na krov kar med poletom.

Tako so hoteli torej Američani ukrasti Norvežanom izpred nosa najlepši in najaktualnejši film. Ta načrt je vzbudil v Oslo splošno ogorčenje. Norveške oblasti so začele razmišljati o tem, da li bi ne kazalo prepovedati Fernströmu dostop na svalbardsko ozemlje, ki je postalo lani norveško. Toda to sredstvo se jim je zdelo preveč drastično. Pretekli teden je prispel Fernström v Oslo, da se začne pogajati z Norvežani. Poročevalcem norveških listov je izjavil, da so vesti o načrtih ameriškega filmskega podjetja resnične. Potem se je zgodilo nekaj, česar niti ameriška družba ni pričakovala. Norveška družba za zračni promet je hotela poslati na Svalbard drugega kinoooperaterja, da bi prehitel Fernströma. Ker pa ni mo-

To in ono

zla najti zanesljivega aeroplana, je kupila letalo «Savoia» in prehitela Fernströma. Aeroplan «Savoia» ima motor Fiat s 360 HP. V petek je priletel iz Stockholma v Oslo. Aeroplan je kupil v imenu norveške družbe znani letalec Leif Lier. Nevarnost, da prestežejo Amundsenov film Američani, je torej odstranjena. Fernström je hotel najeti «Savoio» za 6 mesecev, da poleti na Svalbard v spremstvu norveškega letalca. Na Svalbargu bi posnel polet «Norge» in pripeljal film naprej v Oslo. Američane bi potolažil s kopijo. Odlučitev o tem, da-li bo posnel polet «Norge» na severni tečaj, je torej samo v norveških rokah.

Velik požar v Mikulovu

Že včeraj smo kratko poročali o katastrofalnem požaru na Moravskem, kjer je pogorelo 1. maja v mestu Mikulovu 85 hiš. Požar je nastal v stanovanju neke stare ženice, ki je cvrla slanino. Ker je pihal močan veter, se je požar hitro razširil po vsem mestu. V Mikulovu so hiše večinoma lesene in nizke. Prvi dan ni bilo videti, koliko hiš gori. Šele v nedeljo zjutraj, ko so gasilci požar lokalizirali in rešili glavna poslopja, se je izkazalo, da je pogorelo 85 hiš. Prizadeti so večinoma siromašni trgovci, delavci, slugi, kočijaži in drugi nižji sloji. Brez strehe je ostalo 184 rodbin. Požar se je razširil tudi zato, ker so bili ljudje na polju. Škoda je zelo velika. Veščaki jo cenijo najmanj na 3.000.000 Kč. Poleg tega je pogorelo mnogim rodbinam tudi pohištvo, ki ga cenijo na 500.000 Kč. Ranjenih je bilo pri požaru 32 oseb. Mestna občina je prevzela prizadete rodbine začasno v svojo oskrbo.

Smrtonosni ples

Amerikanski zdravniki proti šarlatonu. — Plesalke padle v nezavest.

Med ameriškimi zdravniki se je pojavilo veliko razburjenje radi škodljivih posledic, ki jih ima najnovejša plesna novotarija, znani šarlaton. Z ozirom na ogromno razširjenje tega plesa tudi v Evropi, je koristno, da opozorimo na mnenje ameriških zdravnikov in na njihova svarila. Ameriški zdravniki trde, da je šarlaton zelo nevaren modni ples, ki se precej odlojuje od klasičnih plesov in približuje nekdanjim plesom eksaltiranih verskih fanatikov. Šarlaton povzroča nenavadne bolečine pri plesalkah, tako da se nahajajo tiste med njimi, ki nimajo močnega telesa, naravnost v smrtni nevarnosti.

Dr. W. Power objavlja v časopisih vest, da je v njegovem mestu umrla na pljučnici lepa, komaj 17 let stara plesalka Evelina Meyers. Plesala je šarlaton do onemoglosti in si nakopala pri tem pljučnico. Drugi zdravnik poroča, da je zadela 16-letno profesionalno balerino Anita Reno v Columbusu v državi Indiana kan, ker je predolgo plesala šarlaton. Zdravnik je sicer pravčasno opozoril starše, da se zna dogoditi nesreča, ako bo njihova hčerka s takim navdušenjem in s tako lahkomiselnim pretiranjem plesala, ti pa mu niso verjeli. Žrtev strasti in opojnosti šarlatona je postala tudi 20-letna miss Ruth Venoley, imenitna balerina na Vanderbiltove gledališču «Merry» v New Yorku. Vsak večer je plesala šarlaton na odru. Za svoja rutinirana spretna izvajanja je žela neobičajne aplavze elektriziranega občinstva, ki je s tem še bolj vnelo nesrečno plesalko. Nekega večera se je onesvestila na odprti sceni; prenesli so jo v bolnico, kjer je umrla.

V New Yorku se je vršil plesni turnir, pri katerem so padle številne plesalke v nezavest. Zdravniki so ugotovili pri nesrečnih deklicah notranje po-

škodbe živčnega značaja, ki jih ne bo mogoče izlečiti.

Ni dvoma, da je škodljiv in nevaren vsak ples, ki se pretirava, vendar pa imajo ameriški zdravniki prav, ako še posebej svare pred šarlatonom. Ta ples, ki je že v pretekli sezoni obvladal Ameriko, London in Pariz, prekaša po eksaltiranosti in divjosti vse dosedanje moderne plesne ter stavi na telesne in duševne moči plesalec in plesalec mnogo večje zahteve kakor drugi plesi. Za vodočo sezono ga nameravajo uvesti tudi v Srednji Evropi in ker moda ne vprašuje ne zdravstva ne estetika, ne pameti, moramo računati s tem, da bomo dobili šarlaton tudi v naše plesne dvorane.

Filmski igralci kot sportniki

Sport in film sta nerazdružljiva in kdor se hoče danes posvetiti filmu, mora biti tudi dober sportnik. V ameriških solah za filmske igralce se poleg dramatične izobrazbe mladih moči predvsem posveča velika pažnja sportni vzgoji. Filmski zvezdniki pa naj bo moški ali ženska, mora znati plavati, jahati, sofitirati avtomobil, voditi letalo itd. Večina ameriških filmskih igralcev je res dobrih sportnikov. Tako je znano, da sta Rod La Roque in Harold Lloyd odlična nogometaša. Tom Mix, Rudolf Valentino, Ricardo Cortez, Vilma Banky, Harry Liedtke, Lya de Putty in drugi so drzni jezdci. Zlasti se v tem odlikuje Tom Mix, čigar vratolomni eksperimenti na konju zadivljajo gledalca. Tom Mix je glavna atrakcija Foxove tvrde. Mihael Varkony je predsednik in aktiven član nekega lahko-atletskega kluba v Hollywoodu.

Med vsemi filmskimi igralci slovi kot najboljši sportnik Reginald Denny, ki se je baie nedavno smrtno ponesrečil. Tudi v Ljubljani smo videli že več njegovih krasnih avtomobilskih dirk in drugih sportnih bravur. Harry Piel velja za alround-sportnika, dasi ga v tem oziiru glasoviti Douglas Fairbanks znatno prekaša. Med filmskimi divami se sportno udeležuje tudi Gloria Swanson, francoska igralka Gaby Morlay pa velja za najdrzejšo letalko.

* Krsta carja Aleksandra I. prazna. Ko so boljše v Kijevu odprli rakve ruskih carjev, so našli krsto Aleksandra I. Napoleona. Car Aleksander I. je bil nasprotnik Napoleona in je baje l. 1825 v Taganrogu umrl na koleri. S prazno rakvijo se potrjuje legenda, ki jo je uporabil ruski pisatelj Merežkovski v svojem romanu «Aleksander I». Legenda pripoveduje, da car Aleksander ni umrl leta 1825., ampak da so v rakevi položili nekega carju sličnega Fedorja Kuzmickega, dočim je car porinjal v veliki svet kot priprost roman.

* Polet češkega letalca. Pretekli teden je poletel češki letalec dr. Zdenek Lhota iz Prage v Bukarešto, od koder se napoti na Sportnem letalu «Avia B H 11» na daljši propagandni polet. V torkel je brzojavil v Prago, da je po dveh dneh poleta iz Budimpešte preko Plevna srečno pristal v Sofiji. Pot je dolga 3000 km, tako, da je letel povprečno 150 km na uro. Ta hitrost je znatna, če pomislimo, da ima letalo motor tipa «Walter» s 60 HP.

Darila

Podpornemu društvu slepih

so darovali: Hranilnica in posojilnica v Sorici 20 Din; J. Kostenapfel, tu, 50; Posojilnica v Ribnici 250; Hipotekarna banka, tu, 200; Okrajna posojilnica v Ormožu 100; neimenovana 100; gđc. Helena Potočnik mesto cvetja na krsto go. Ružice Bizjak-Mulaček 50; Okrajna posojilnica v Skofji Loki 500; Alt Ivan, Sv. Andraž, 40; Posojilnica v Mariboru 1000; Perko Pavel, Češnjice 50; Posojilnica Vojnik 100; Galšek Ludo, Litija, 150; neka oseba iz Idrije 226; uradništvo mestne hranilnice ljubljanske 665; Mestna hranilnica Brežice 300; obitelj Sičeva mesto venca pokojne ge. Sušteršič-Tičar 100; rodbina Trillerjeva mesto cvetja na krsto blag. pokojnega prijatelja g. Jerneja Grošlja; Hranilnica in posojilnica učiteljskega konvikta 50 Din.

Za jugoslovanski patent št. 1327 od 1. marca 1923 na „Sprava na valjke za ispredanje pamuka“ (Walzenstreckwerk für Baumwolle) in

3-2 dodatni patent št. 1475 od 1. marca 1923 na: „Sprava na valjke za ispredanje kod predilnih strojeva“ (Walzenstreckwerk für Baumwolle)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenj, ponudbe na: Ing. MILAN ŠUKLJE, Ljubljana, Šelenburgova ulica 7/1.

Vabilo

1379

občni zbor

Kmečke hranil. in pos. v Smartnem pri Litiji r. z. z. n. z., ki se vrši v četrtek 13. maja 1926 ob pol 8. uri dopoldne v uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva, 2. Poročilo pregledovalca, 3. Čitanje revizijskega poročila in sklepanje o njem, 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1925, 5. Sprememba pravil, 6. Volitev načelstva, 7. Volitev pregledovalca.

Načelstvo.

Učenka

se sprejme za strojno pletenje. — Naslov posve uprava «Slov. Nar.»

Pozor!

Jutri, v sredo, bom imel na sejmu Predovno dvorišče pet mladih lepih psov, Bernardinec in enega izvrstnega in hudega čuvaja naprodaj. — Andrej Bitenc. 1378

Pekarijo

dobro dočelo, na prometnem kraju v mestu ali na deželi — iščem v najem. — Ponudbe na: Dragotin Lach, Podravske Sesvete, Hrvatska. 1373

Po nizki ceni

prodam elegantno jezdilnico iz hrastovega lesa, črno politirano, novo, najfinijeje izdelano. — Ig Repše, Ljubljana, Poljanska cesta. 1352

Krojač

Ivan Majdič, LJUBLJANA. Gledališka ulica 7 — se priporoča za poletno sezono. Anglesko blago! 1187

Darujte za „Sokolski Tabor“!!!

1380

Brez posebnega obvestila.

Sedem mesecev po smrti svoje žene, naše nepozabne mamice, nas je danes ob 7. uri zjutraj po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, za večno zapustil naš ljubljani oče, ded, brat, stric in tast, gospod

Jernej pl. Andrejka-Livnogradski

gardni podpolkovnik v p., častni občan občine Rova itd.

Truplo preblagega pokojnika se bo blagoslovilo v četrtek, dne 6. maja ob devetih zjutraj pred hišo žalosti, Miklošičeva cesta 16, nato pa prepeljalo na Rova, kjer se položi ob desetih zjutraj v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v petek, dne 7. maja ob desetih v cerkvi Marijinega Oznanjenja in na Rovih.

V Ljubljani, dne 4. maja 1926.

Dr. Rudolf in podpolkovnik Viktor Andrejka, sinova, v imenu ostalih sorodnikov.

Upravnega trgovskega ravnatelja

išče takoj

kožna in čevljarska veleindustrija

v Jugoslaviji.

Pismene ponudbe s curr. vitae pod „RAVNATELJ“ na Aloma Company, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1.

1370

MODNE KAMGARNE

in ŠEVIJOTE v veliki izbiri po ugodni ceni

dobite

v občno znani nad 50 let obstoječi manufakturni trgovini

R. MIKLAUC „PRI SKOFU“ LJUBLJANA

(Zunanjim naročnikom se pošilja tudi po pošti.)